

514. 1.

KONINKLIJKE BOODSCHAP.

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet houdende naturalisatie van *Helene Arndt* en 19 anderen.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden, waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

's-Gravenhage, den 30 Juni 1937.

WILHELMINA.

514. 2.

ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat er aanleiding is tot naturalisatie van *Helene Arndt* en 19 anderen, die aan Ons het verzoek daartoe hebben gedaan, met overlegging — wat betreft de in artikel 2 genoemden voor zooveel doenlijk — van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* no. 268), op het Nederlander-schap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wetten van 21 December 1936 (*Staatsbladen* nos. 209 en 913);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedgevonden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

- 1°. *Helene Arndt*, geboren te *Liegnitz (Pruisen)* den 16 Februari 1899, dienstbode, wonende te 's-Gravenhage, provincie Zuidholland;
- 2°. *Jacob Esser*, geboren te *Amsterdam (Noordholland)* den 13 Januari 1911, handelsreiziger, wonende te *Apeldoorn*, provincie *Gelderland*;

- 3°. *Dr. Max Richard Ganter*, geboren te *Adelsheim (Baden)* den 5 Juli 1892, officier van gezondheid der 1e. klasse, wonende te *Malang (Nederlandsch Indië)*;
- 4°. *József Ferencz Gavrilucz*, geboren te *Budapest (Hongarije)* den 13 October 1911, schrijver bij de Directe Belastingen, Invoerrechten en Accijnzen, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 5°. *Johannes Grosz*, geboren te *Rotterdam (Zuidholland)* den 15 Juni 1907, lederverver, wonende te *Rotterdam*, provincie *Zuidholland*;
- 6°. *Julia Maria Bernardina Hagens*, geboren te *Antwerpen (België)* den 16 December 1909, schrijfster in gemeentelijken dienst, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 7°. *Maria Margaretha Hannen*, geboren te *Heide, Büttgen (Pruisen)* den 24 Januari 1875, zonder beroep, weduwe van *Wilhelmus Clephas*, wonende te *Rath bij Anhoven (Pruisen)*;
- 8°. *Petrus Ludovicus Hendrickx*, geboren te *Lommel (België)* den 9 Februari 1914, kweekeling met akte, wonende te *Venlo*, provincie *Limburg*;
- 9°. *Frieda Maria Klara Lanc*, geboren te *Keulen (Pruisen)* den 21 September 1903, werkzaam ter gemeentesecretarie, wonende te 's-Gravenhage, provincie *Zuidholland*;
- 10°. *Charles Alphonse Lonussen*, geboren te *Luik (België)* den 14 Mei 1895, grossier in steenkolen, wonende te *Luik (België)*;
- 11°. *Jan Juliaan Gustaaf De Maeyer*, geboren te *Niel (België)* den 25 October 1895, arts, wonende te *Schiedam*, provincie *Zuidholland*;
- 12°. *Theodor Gerhard Meijering*, geboren te *Tütingen, Ankum (Pruisen)* den 28 Augustus 1903, bedrijfsleider en procuratiehouder, wonende te *Groningen*, provincie *Groningen*;
- 13°. *Elisabeth Hildegard Nünninghoff*, geboren te *Sterkrade, Oberhausen-Sterkrade (Pruisen)* den 2 Juni 1905, wijkverpleegster, wonende te *Treebeek*, gemeente *Heerlen*, provincie *Limburg*;
- 14°. *Anna Franziska Overmeyer*, geboren te *Quakenbrück (Pruisen)* den 17 Februari 1901, leerares bij het landbouwhuishoudonderwijs, wonende te *Tubbergen*, provincie *Overijssel*;
- 15°. *Maximilian Julian Johannes Hubert Maria Schmitz*, geboren te *Aken (Pruisen)* den 13 November 1881, zonder beroep, wonende te *Vaals*, provincie *Limburg*;
- 16°. *Anna Wilhelmina Staedler*, geboren te *Amsterdam (Noordholland)* den 9 Juni 1904, dienstbode, weduwe van *Walter Max Steinke*, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 17°. *Gerardus Aloysius Terbrack*, geboren te *Amsterdam (Noordholland)* den 26 April 1894, kantoorbediende, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 18°. *Lambertus Timmerman*, geboren te *Kleinringe, Emlichheim (Pruisen)* den 17 December 1903, landbouwer, wonende te *Emlichheim-Oeveringen (Pruisen)*.

Artikel 2.

Met afwijking van het bepaalde bij artikel 3, vierde lid, onder 3°, der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* no. 268), op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wetten van 21 December 1936 (*Staatsbladen* nos. 209 en 913), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan:

- 1°. *Jacobus Fredericus Ahlers*, geboren te *Amsterdam (Noordholland)* den 23 Februari 1899, metaal draaier in gemeentelijken dienst, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;

2°. *Peter Wilhelm Plagge*, geboren te Rotterdam (Zuidholland) den 15 November 1905, kantoorbediende, wonende te Rotterdam, provincie Zuidholland.

Artikel 3.

Deze wet treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Minister van Justitie,

514. 3.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten ¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van HELENE ARNDT en 19 anderen moge de ondergeteekende het volgende aanteekenen.

Drie van de twintig voorgedragen (artikel 1 onder 7°, 10° en 18°) zijn oud-Nederlanders, die ingevolge artikel 7, lid 1, sub 5°, van de wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wetten van 21 December 1936 (*Staatsbladen* nos. 209 en 913), hun Nederlandschap hebben verloren door tien achtereenvolgende jaren woonplaats te hebben gehad buiten Nederlandsch grondgebied. Zij hadden, door gebruik te maken van den daartoe bij evengenoemd artikel 7 aangewezen weg, verlies van het Nederlandschap kunnen voorkomen. Ofschoon zij dit middel niet hebben aangewend, stellen zij blijkbaar op het bezit van de Nederlandsche nationaliteit prijs. Waar zij van goed gedrag en niet armlastig zijn, bestaat er alle aanleiding hen door middel van naturalisatie alsnog in de gelegenheid te stellen hun door langdurige afwezigheid teloorgegane staat van Nederlander terug te krijgen.

De verzoekster, genoemd in artikel 1 onder 1°, geboortig uit Liegnitz (Pruisen), heeft zich in den loop van het jaar 1923 in Nederland gevestigd, waar zij zich ingeburgerd gevoelt en waar zij voornemens is te blijven. Eene zuster is met een Nederlander verloofd. Als inwonende dienstbode werkzaam, voorziet zij in haar onderhoud. Zij is in het bezit van een diploma van de Nederlandsche Vereeniging van Huisvrouwen wegens twaalf en een halfjarigen onafgebroken dienst bij dezelfde werkgeefster.

De in artikel 1 onder 2°, genoemde verzoeker is hier te lande geboren uit een vader van Deutsche en eene moeder van Nederlandsche herkomst. Sedert zijne geboorte heeft hij onafgebroken in Nederland gewoond, heeft eene Nederlandsche opvoeding genoten en is gehuwd met eene vóór het huwelijk Nederlandsche vrouw. Zijne beide hier te lande geboren kinderen bezitten vermoedelijk reeds den staat van Nederlander. Hij gevoelt zich Nederlander. Twee broeders en eene zuster zijn Nederlanders vanaf de geboorte, terwijl nog eene zuster de Nederlandsche nationaliteit door huwelijk heeft verkregen. Als reiziger bij eene photo-importfirma werkzaam, voorziet hij in het onderhoud van zich en de zijnen.

¹⁾ Zijn, met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken, nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 3°, geboortig uit Adelsheim (Baden), vestigde zich den eersten Februari 1922 in Nederlandsch-Indië, waar hij — behoudens eene onderbreking van Mei 1928 tot Januari 1929, gedurende welken tijd hij met verlof elders heeft verbleven — steeds heeft gewoond. Hij gevoelt zich ingeburgerd. Zijn in Nederlandsch-Indië geboren kind is Nederlandsch onderdaan. Hij dient als officier van gezondheid der 1ste klasse bij het Koninklijk Nederlandsch-Indische leger.

De in artikel 1 onder 4°, genoemde, van Hongaarsche herkomst, kwam met een kindertransport naar Amsterdam, waar hij den dertigsten Mei 1923 in de bevolkingsregisters is ingeschreven en bij Nederlandsche pleegouders werd opgenomen. Hier te lande is zijne opvoeding voltooid. Hij is met eene Nederlandsche verloofd en gevoelt zich Nederlander. Werkzaam als schrijver op arbeidscontract bij de directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te Amsterdam, verdient hij het brood.

De in artikel 1 onder 5°, genoemde is in Nederland geboren, waar hij steeds heeft gewoond. Zijne moeder was van oorsprong eene Nederlandsche. Hij heeft eene Nederlandsche opvoeding gehad en gevoelt zich Nederlander. Twee zusters verkregen de Nederlandsche nationaliteit door huwelijk. Als lederverver, in dienst van eene te Rotterdam gevestigde chemische wasscherij en ververij, voorziet hij in het onderhoud van zich en zijne echtgenooten.

De verzoekster, genoemd in artikel 1 onder 6°, van Belgische nationaliteit, kwam in 1914 naar Nederland, waar zij sindsdien is gebleven. Zij heeft hier te lande onderwijs genoten en gevoelt zich Nederlandsche. Zij is met een Nederlander verloofd. Hare moeder is met een Nederlander gehuwd. Werkzaam als schrijfster bij den gemeentelijken woningdienst van Amsterdam voorziet zij in haar onderhoud.

De in artikel 1 onder 8°, genoemde verzoeker, eveneens van Belgische nationaliteit, kwam den zestienden Februari 1922 met zijne moeder naar Nederland, waar hij sindsdien onafgebroken heeft gewoond en ingeburgerd is. Zijne moeder is met een Nederlander hertrouwd. Hij heeft hier te lande schoolopleiding genoten, behaalde het onderwijzersdiploma en is thans als kweekeling bij het onderwijs werkzaam. In zijn onderhoud wordt door zijn pleegvader voorzien.

De in artikel 1 onder 9°, genoemde, van Tsjecho-Slowaaksche herkomst, is sinds 21 April 1913 in Nederland woonachtig. Sedert dien werd zij hier te lande opgevoed en heeft zij daar haar schoolopleiding voltooid. Zij gevoelt zich Nederlandsche. Werkzaam ter gemeentesecretarie van 's Gravenhage, voorziet zij in haar onderhoud.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 11°, van Belgische nationaliteit, is sinds 1921 in Nederland aanwezig, waar hij zich ingeburgerd gevoelt. Aan de Rijksuniversiteit te Utrecht studeerde hij voor arts, als hoedanig hij thans praktijk uitoefent. Hij is gehuwd met eene van oorsprong Nederlandsche vrouw. Zijne drie kinderen zijn hier te lande geboren. Mede met het oog op deze kinderen wordt het Nederlandschap door hem begeerd.

De in artikel 1 onder 12°, genoemde verzoeker, geboortig uit Tütingen, Ankum (Pruisen), verblijft sinds 1919. — behoudens eene onderbreking van ongeveer 9 maanden, gedurende welken tijd hij voor studiedoeleinden in het buitenland heeft verbleven — duurzaam in Nederland. Hij is ingeleefd in zijne plaatselijke omgeving, is met eene Nederlandsche verloofd en is voornemens te blijven. Hij is werkzaam als bedrijfsleider en procuratiehouder in een dames- en heerenkledingmagazijn, waarvan een oom de eigenaar is.

De in artikel 1 onder 13°, genoemde, geboortig uit Sterkrade, Oberhausen-Sterkrade (Pruisen), vestigde zich in Februari 1926 voorgoed in Nederland na er ook te voren van Mei 1920 tot December 1924 verbleven te hebben. Zij heeft hier te lande vakopleiding genoten, gevoelt zich Nederlandsche en is voornemens te blijven. Werkzaam als wijkverpleegster, voorziet zij in haar onderhoud.